

Voința Poporului

ORGAN AL „LIGEI APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE”

ABONAMENTUL
Pe un an 150 Lei
Pe jumătate an 80 Lei
Pe trei luni 40 Lei
REDACTIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
ARAD

STRADA EMINESCU 17
(Eтажul II)

Anul IV. — Nr. 30

APARE SĂPTĂMÂNAL SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

Arad, Duminică 29 august 1936

Ascultând pe Marele Maestru...

Există o neînțelegere între Dl. A. C. Cuza și
dl. I. Zelea-Codreanu?

N'avem nici o înțelegere cu guvernul. — Spiritualele observații ale dlui
A. C. Cuza despre votul majorității: dictatura.

Din incidentul convocării Marelui Consiliu la Iași și în ședințele acestuia, am avut norocul să stau trei zile în apropierea Marelui Apostol al românismului.

Am avut acolo prilejul, ca în nemijlocita-i intimitate să-i admir îndeajuns uriașa personalitate, ce se evidențiază pas cu pas prin viziunea clară a situației noastre politice, perseverența în urmărirea unui ideal, forța de muncă extraordinară și puterea hipnotică de stăpânire a maselor, — calități ce constituiesc armonic caracterul unui mare bărbat de stat.

După o zi întreagă de sbucium, noaptea târziu, la finea unei ședințe, ce a durat fără întrerupere nouă ore de arândul, unul dintre colegi exclamă: „Eu credeam că am venit aici ca să acuzăm și să găsim acuzații!” Il ascultam și pe un alt nemulțumit, că dl. Cuza tusea văzută într'un automobil, alături de d. min. Dori Popoviciu, motiv grav, Doamne, să spargem Liga.

Am înțeles atunci, cu toții, ce ne lipsește nouă, firi impulsive ale rasei latine: mâna de fer la conducere: dictatura chiar.

S'a vorbit destul de mult acolo, și mai puțin a luat cuvântul dl. prof. univ. Cătuneanu. Era vorba doară de o neînsemnată boală infantilă, inherentă oricărei tinere organizații.

Am stat o jumătate zi de vorbă la Puina cu dl. I. Zelea-Codreanu, care nu s'a prezentat la congres. Am vorbit și cu reprezentanții tinerimei, Tudosie Popescu, Gârneață, căpitanul Beleuță, Șiancu, ș. a.

Insemnez aci, deocamdată câteva din observațiile dlui A. C. Cuza, aruncate din înălțime, când cu biciul ironiei fine și al satirei mușcătoare; când zetlemizând copilăriile, când trecând în glumă peste chestiunile mai delicate, — arme pe cari dsa le manuiască cu iscusința artistului desăvârșit, nelipsind niciodată atmosfera de serenă și caldă iubire părintească, — calități ce dezarmează și subjugă și pe cel mai nedisciplinat elev.

Cine sunt nemulțumiții?

Cei mai mulți sunt tineri fără experiență politică. Mai sunt apoi nerăbdătorii, însetați de fapte mari, de bunăcredință, — însă induși în eroare. Și o intimă parte, pot să fie și de reacredință, puși la

cale, Doamne ferește, chiar plătiți de dușmani.

Eu nu exclud pe nimeni din organizație. În Ligă intră cine vrea și rămâne cine poate. Cei nedemni se vor exclude ei pe sine însuși.

Între dl. Cuza și oricare ar fi nemulțumiții există o esențială deosebire, care trebuie știută și înțeleasă de toată lumea. D. Cuza există prin sine însuși. *Pe dl. Cuza l-a creat Liga, ci dl. Cuza a creat Liga.*

Nu tot așa se prezintă lucrul cu micii nemulțumiți. Pe aceștia Liga i-a scos din necunoscut și părăsind Liga, în necunoscut se vor întoarce. Spiritualele vorbă a dlui Cuza: „Din neant ați venit, în neant vă veți întoarce!”

Liga este numai un aparat de înregistrare a opiniei publice, răscollită de ideea aruncată și muncită de d. Cuza.

Dl. I. Zelea-Codreanu îmi spunea la Puina în 9 August, a doua zi după memorabilele serbări: „*Idea cristalizată perfect în doctrina dlui Cuza, va trăi neschimbată și peste o mie de ani, nici măcar o virgulă nu i se va putea altera, adăuga ori scoate!*”

Să mi se ierte și mie. Înregistratorul acestor însemnări o mică observație. După convorbirile avute cu dl. Zelea-Codreanu, îmi făcea impresia, că dsa se crede încredințat să aplice în practică doctrina dlui Cuza.

Dl. Cuza doctrinarul; dl. Z. Codreanu, omul faptelor.

Dacă, momentan, se mai poate vorbi despre o neînțelegere între cei doi frunțași; acesta e punctul de diferență: metoda de iupă.

Nu s'a discutat în congres problema; însă dl. Cuza a făcut aluzie, enunțând: „Voiți chiar acum violența, oameni de jertfă se vor găsi; dar rezultatul?”

Și am înțeles cu toții.

Așadar, să nu se prea bucure dușmanii noștri. În Ligă nu există neînțelegeri, cari i-ar produce slăbirea. Dacă strigă toată presa jidovească în frunte cu „Cuvântul” înseamnă că se tem de noi, că suntem mai puternici cași oricând.

Referitor la pretinsa înțelegere cu guvernul.

Nici o înțelegere. Dacă însă actualul guvern, sau oricare altul ar înțelege să înlăptuiască vreunul din dezideratele noastre, spre ex. introducerea „Numerus clausus”-ului, de ce ne-am opune și să strigăm: Nu, aceasta e treaba

Ligii! Ar fi și neserios și imprudent.

Liga se deosebește de toate partidele politice prin faptul, că pînăcând îi va reveni însărcinarea să-și înlăptuiască integral programul, ea va sprijini toate intențiile bune ale oricărui guvern.

Cât privește Partidul poporului, le-am spus-o și în Parlament, că în lipsa unei doctrine, îl va ajunge aceeași soartă, pe care a avut-o Partidul conservator, se va destrăma odată cu dispariția dlui general Averescu, o recunoscută personalitate politică.

Partidul conservator a numărat distinse personalități, pe un Maiorescu, Lahovary, Carp și alții; n'au avut o doctrină și ce s'a ales de înământările lor?

Dacă Partidul poporului va adopta doctrina Ligii, numai bucura ne putem. Ideea, adevărul trebuie urmărit.

Nu pun la vot!

Cât voi trăi eu, n'am să pun la vot. Votul înseamnă haos. Să vedeți: Ajunge o chestiune la vot, 40 sunt contra, 41 pro. Cine a decis? Unul. Cine este acel unul? Poate fi chiar un gogoman, în tot cazul un anonim, pe care nu-l poți trage la răspundere.

Așadar, dacă e vorba să decidă unul, un anonim, fără răspundere; pentru ce să nu lăsăm dreptul de a decide președintelui? Căci președintele nu este niciodată un gogoman, nu este anonim și totdeauna îl poți trage la răspundere.

Replică unul: Ce-ar fi însă dacă nu Dvoastră ați fi președintele?

Dl. Cuza: Aveți să-l inventați. Eu am să vă creez o tradiție în baza căreia și acelui, care-mi va urma, îi va fi ușor să se impună.

Dar v'o spun, că n'am de gând să morîncurînd. De altcun aștept liniștit și împăcat și acel moment.

Așa s'au sfârșit în bună dispoziție ședințele Marelui Consiliu din 15 și 16 August, rezultatul consfătuirilor cuprinzându-se în formă de comunicate, pe care le publicăm și noi.

A doua zi, după congres, dl. președinte suprem exclamă: A fost o boală copilărească, Kinder Krankheit, copilul e mai sănătos cași oricând! Traian Mager prof.

Rugăm pe toți aderenții noștri și pe toți bunii români, ca la alegerile parțiale pentru Cameră și Senat să voteze necondiționat cu candidații L. A. N. C.

Ne batjocoresc codrii.

Firma „Patria” taie pădurile din Conop vana.

Întreprinderea forestieră „Patria” cu sediul în Budapesta, unde se numește „Hazai Fatermeiő Rt.” distruge de ani de zile pădurile noastre în cel mai barbar chip.

Între altele nouă hotare acaparate de această firmă ovreiască, aparține și hotarul comunei Conop, ale cărei păduri au ajuns a fi complet distruse. Contrar tuturor dispozițiilor codului silvic, acești neamenii au tăiat pădurile în toate verile în lunile Mai, Iunie, Iulie și August, când n'ar fi voe să între nici cu briceagul în codru.

Am zis, că ne batjocoresc pădurile, pentru că noi creștinii și fiii acestei țări am fi pedeptsți, de sigur, cât se poate de aspru, când am îndrăzni să facem ce fac acești jidani la noi în țară. Ați auzit, să se mai exploateze undeva păduri în lunile Mai, Iunie, Iulie și August, — cred că numai unde lucrează acești jidani cu banii lor spurcați, ca și la Conop. La aceasta ne punem în trebarea, pînă când să mai răbdăm atîta ticăloșie dela acești neamenii, cari nu numai că ne duc avutul țării noastre, ci ni-l și distrug pentru totdeauna.

La Conop toată pădurea ce au tăiat-o în acest hotar nu va mai fi pădure decât atunci, când statul va sili iar pe bieții săteni să o replanteze, iar dășii nu preste mult vor fi siliți să și aducă lemne din alte hotare.

Rugăm autoritățile în drept, să silească firma să replanteze pădurile, căci la dășii sunt milioanele furate din averea noastră și nu la bieții săteni.

*Munții noștri-s veștejiți
De jidani batjocuriți.
Minele noastre deșarte,
Că sunt de jidani furate,
Livezile noastre pâlite
De jidani sunt stăpânite.*

I. BĂLAN.

Unde duce desnădejdea

Un biet porcar uide cu o scândură doi jidani, pentru că-l înșelaseră și nu și putea găsi dreptatea.

În seara zilei de 18 August, o în-doită crimă s'a comis pe teritoriul com. Răcăciuni, jud. Bacău de Petre Dobos (ungur), din acea comună, păzitor de porci la dl. Simionescu.

În ziua arătată mai sus, Petre Dobos întâlnește în gara Răcăciuni pe comerciantul de cereale Ilie Abramovici, cu fiul acestuia Iosif, din Răcăciuni, cu cari are o discuție asupra unor afaceri bănești.

Abramovici cu fiul, au plecat spre satul Gășteni. Petre Dobos urmărindu-i, le-a ieșit în cale pe înserate, între satele Răcăciuni și Gășteni.

Fără să s'ea mult pe gânduri, Dobos dădu cu o scândură scoasă dela o căruță, lovituri violente numiților comercianți, omorîndu-i pe loc.

Jandarmii postului respectiv, fiind avizați, au sosit la fața locului pentru facerea cuvenitelor cercetări, creștând pe criminal.

Doamne, Dumnezeu! da mare pedeapsă ai trimis bieților creștini, pe jidani, care înșeală și fură truda oamenilor săraci și făcă putîntă de a se apăra.

Scrisori din București

Serbarea dela mănăstirea Putna (Bucovina)

În ziua de 8 August ne-a fost prieluit să vedem poporul românesc proslăvindu-l cu evlavie și pătrundere adâncă, trecutul și înaintașii lui.

Trecutul, adică legătura neîntreruptă cu pământul și obiceiurile neamului și

înaintașii, adică premergătorii cari prin scris sau faptă ne-au adus înălțarea acestui neam.

În ziua de 8 August, cercul studențesc „Arboresc” din Cernăuți, în frunte cu președintele lui Tudose Popescu, a sărbătorit la mănăstirea Putna, 55 ani dela întâiul congres studențesc ținut acolo și 422 ani dela moartea voievodului Ștefan cel Mare îngropat la aceiași mănăstire.

Ce rost avea această serbare? Pentru ce numai decât se cuvenea a fi la Putna?

Odată adunate la aceiași tulpină, toate ramurile neamului românesc, era de datorită tinerimii din această țară să amintească avântul generației trecute, ce-a luptat pentru această unire. Și cum tânără generație de atunci avusese ca imbold pe marele cântăreț Mihail Eminescu, pe N-gruzi, pe Slavici și pe alții, sărbătorirea lor, în același loc de acum 55 ani, era impusă de nevoie.

Așa, la mănăstirea Putna, în anul 1871, o mână de tineri, luptând cu stăpânirea austriacă și cu nevoile de tot felul, adevăreau în mijlocul românilor bucovineni, două lucruri:

1. Că națiunea românească, deși închinată și împărțită multor state, simte adânc nevoia unei uniri sub aceiași conducere, și că

2. Legată de nenumărați înaintași, ea nu poate fi scoasă din drepturile ei pe acest pământ, prin așezarea străinului parazit pe cel formau evreii.

La 8 August 1926, adică după 55 ani, tinerimea universitară română, a chemat poporul românesc la proslăvirea înaintașilor lupători de atunci.

Au venit la Putna, cărturari nenumărați și mai ales țărani români, sărăveni, din toate colțurile Bucovinei. Erau cu ei, în cete mici sau mai mari, faloșii arcași, adică urmașii luptătorilor voievodului Ștefan cel Mare, care s'au strâns pe sare, să țină piept jafului nemaipomenit al ovreilor cotorpitori. Era o mândrie negrăită să fi văzut cum coborau pe creștele deluroase ale mănăstirii Putna, păcurile voinice de arcași, în frunte cu stegarul satului și sub privirea căpitanului lor. În străea acum 400 de ani, cu zeghii lungi încrustate de fire negre, ei au făcut mărturia românismului demn și încrezător în el.

A mai fost la Putna, în mijlocul acelei mulțimi, domnița Ileana, care a ținut să-și arate dragostea pentru poporul nostru.

Preoțimea a făcut slujba de odihnire a voievozilor Ștefan și Mihail Viteazul, a lui Mihail Eminescu, urmând apoi desvelirea chipului turnat în bronz, a marelui cântăreț.

Au vorbit despre faptele și scrisul acestor mari înaintași, aleși vorbitori, arătând marea luptă a acestora, dusă pentru unirea și înălțarea românismului azi, amenințat de pericolul străinilor, mai mult ca oricând.

Înspre seara zilei, când cobora amurgul din pădurile ce străjuesc mănăstirea, arcașii au defilat în șiruri lungi, răsbătând parca din cadenta lor groasă, indemnul răspicat din doina poetului:

„Cine-a îndrăgît streinii
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia
Și neamul nemernicia!”

Dim. Zaharescu.

Marele magazin de pielării

VICTOR BOȘNIAC

Arad, Piața Catedralei Nr. 16

Furnizează cele mai solide și ieftine mărfuri din această branșă.

Români, nu vă băgați fetele slugi la jidani

În zilele trecute s'a scris de femeia Suchireac, din Botoșani, care fiind băgată slugă la jidani, un harhar și-a bătut joc de o fetiță a ei numai de 3 ani!

Iată, acum ne vine știrea din Ștefănești despre o altă înămplare la fel.

Jidanul Aurel (!) Herșcovici, om însurat, chipurile, a necinsut în noaptea de a spre 3 Iunie, pe copila Marița Oloeru, în etate de 14 ani, pe care o avea ca fată în casă. Violată și amenințată cu moartea de jidan dacă o spune ceva, biata fată n'a putut scăpa din ghiara lui decât la o săptămână, când a dat fuga acasă. Mama ei, femeie văduvă cu șase copii, Ileana Oloeru, a reclamat Parchetului din Botoșani și afacerea se va judeca.

Jidanul criminal își va lua pedeapsa — dacă și-o va lua — dar copila rămâne nenorocită, și pângărită de neamul cel mai spurcat de pe fața pământului?

Nu este o durere, și o rușine fără seamăn, pentru noi, să lăsăm ca să ni se batjocorească astfel neamul, și să ni se spurce sângele, fără să încercăm nici o împotrivire?

Dacă poporul de jos este atât de inconștient, în cât nu-și dă seama de gravitatea lucrului, noi acei conștienți, cari avem durere pentru nația noastră, precum și autoritățile cari ar putea avea cuvânt aici, dacă ar fi ceva mai românesc, nu trebuie să luăm nici o măsură?

Avându-se în vedere învățăturile spurcate ale Talmudului,

care da voce jidanilor să pângărească fetele dela vârsta de 3 ani în sus, precum și apucăturile desfrânate ale neamului satanic, legi severe ar trebui întocmite pentru a pune la adăpost pe fetele creștine de a cădea pradă prea-curviei jidovești! Iar poporul român să i se bage în cap, ca să-i între odată, că dându-și copiele în familii jidovești, le dau pierii și rușinei; și să arage asupra-i blestemul și urgia lui D-zeu.

Români, treziți-vă! Deschideți ochii! Ce v'a mai rămas? Avuțiile le-au înghițit, industria și comerțul le-au băgat în sac, munca v'o speculează, și sudoarea v'o sug lipitorile. Ei trădăvie, și voi muncă! Ei aur, și voi sărăcie! Ei cozonac și voi pâine neagră, sau mămăligă cu ceapă!

Acum le aruncați în hoiturile lor nesătule și cinstea fetelor, și curățenia sângelui vostru?

Unde vreți să ajungem? Destul! Treziți-vă, scuturați de pe pleoape somnul moleșitor, alungați de pe ochi ceața nepăsării! Altfel, pe ruinele avuțiilor lor de odinioară, pe mormântul fericirii românești, va mai crește și hădoasa floare a rușinei! Dacă suntem atât de ticăloși, în cât să ne lăsăm dezbrăcați și desmoșteniți în propria noastră casă, cel puțin să nu roșim în ceasul morții! Să punem ține fruntea sus, fără pecetea rușinii!

Da! Măcar atâta: Fără pecetea rușinii!

Dr. H. Vasiliu.

Inaugurarea noului local al filialei Victoria din Șiria în castelul contelui Bohus.

Cum și-au recăștigat sătenii Români pământurile pierdute în favoarea lor.

Modest și timid la început, dar totdeauna sigur și drept înainte; expansiv și violent cu forța elementelor naturii, azi, mușamă impetivărilor favorabil schimbate, precum și înțeleptei conduceri, institutul de credit și economii „Victoria” din Arad, a luat în ultimii ani un avânt, care ne face să credem, în apropiata biruință a luptei noastre și pe teren economic și financiar.

Una, din cele 6 filiale ale „Victoriei”, a fost înființată la Șiria în anul 1910, la indemnul și stăruința d-lui Axentie Secula, membru în direcțiune și mare proprietar aici.

Drept local i-a servit la început o casă a Fundațiunii Antonescu, proprietatea Consistorului din Arad.

Sub actuala conducere, a dlui director executiv, Gheorghe Adam, pentru orice eventualitate, a cumpărat o casă, în 1923 se mai cumpără și casa fundațiunii, iar anul trecut ajungând de vânzare Castelul foștilor conți Bohus, se încearcă lovitură cea mare.

Transacțiile încep, se cumpără Castelul cu parc cu tot și încă două intravilane pe prețuri de 1.300.000 Lei; mai costează reparația jumătate milion și azi banca Victoria se poate mândri cu localul filialei Șiria, care ar face cinste și unei bănci de capitală.

M'am interesat și în comună despre efectele activității acestei filiale. Si am descoperit lucruri înduioșătoare. Înaintașii generației de azi. Românii de

aici numai cei din Șiria, pierduseră în favoarea Nemților din Sântana peste 1500 jughere cadastrale de pământ. Totasemenea comuna învecinată Gașsa.

Astăzi, cu ajutorul băncii, harnicii gospodari din Șiria și Gașsa, au pus mâna din nou pe moșiile părinților lor. Miile de jughere de pământ au reîntrat în posesiunea desmoșteniților de pe vremuri, iar Banca Victoria și-a înfipt țepăni și pentru totdeauna piciorul în reședința temuților stăpâni de odinioară.

Scurt, Duminecă, în 22 August s'a serbat la Șiria o victorie, un rezultat pozitiv al muncii rodnice, angajați în marea luptă pentru recucerirea definitivă și pe teren economic al acestui ținut.

Sfințirea localului s'a făcut prin pârintele protopop Leucuța, secondat de preoții Popovici și Măerusan, în asistența unui număr public sosit din Arad, împrejurime și localitate. După aceasta, dl Gheorghe Adam, directorul executiv al centralei din Arad, accentuând strânsa legătură ce a avut-o institutul Victoria cu biserica și aspirațiunile neamului, salută pe oaspeții adunați, pe săteni, evidențiind harnicia podgorenilor. Mulțumește apoi dlui Axentie Secula, acționar și membru al direcțiunii, conducătorilor filialei, că- rora li-se datorează în mare parte succesul filialei Șiria, apoi predă localul

destinației, dlui conducător al fi Vasile Avram și direcțiunii locale.

A urmat o agapă pentru toată meș și pe urmă un banchet, servit parcul Castelului pentru oaspeții din Arad precum și din celelalte localități. Dela masă, trebuie să mulțumim pentru vinurile escelente din pi d-lui Secula, iar pentru mâncările d-șoarelor Avram, — care au mulțum și stomacurile de aleși gurmanzi d-lor directori de bancă și aleși oaspeți. Să nu uităm nici pe d-șoara practică și celelalte d-șoare cari ne-au servit masa, atât de grațios și prompt.

Între prezenți am notat urmări:

Directorii de bancă: Domnii Gheorghe Adam, Victoria; dr Mihail Mă Banca Românească; Victor Nasta, Banca Națională; Ilie Papp, Banca Centrală; directorii filialelor Victoria: Vasile ram, Șiria; Teodor Guiu, Chișineu; Micea Ciorogariu, Radna; Ioan Mălescu, Pecica; Nicolae Herteg, Dimitrie Cristea, Buteni. Membri Consiliul de administrație și funcționarii superiori ai Băncii Victoria cum și alți invitați.

Domnii: dr Ștefan Cicio Pop, Ioniu Mocioni de Foen, dr Ioan Rădr Sever Ispravnic, Mihail Popovici, Axentie Secula, Popoviciu Gheorghe, Virgil Antonescu, dr Belș Eugen, Mitrescu Gheorghe, Procopiu Givule, dr. Cornel Ardelean, Emil Tabak, Bruns Păcurariu, Bogoevici, Roman Muscan, Dimitrie, Hulbăr Silviu, Aurel Raicu, Eugen Popoviciu, Trănosil, Aurel Raica, Ioan Popa, Gheorghe, Toader Memete, Ioan Gan.

Intellectualii din loc:

Doamna Bozgan, dr Draia, m Cloban Virgil, Gheorghe Popa, dr Laza Romul, dr, Olariu revizor, Mladin Ioan dir. școlar, Ștefan P. ș. a. precum și o mulțime de țărani.

Gazeta noastră, care urmărește

cel mai viu interes și înregistrează cea mai mare satisfacție, propăși instituiunilor românești, a fost reprezentată prin profesorul Traian Ma Ra

Federația Localităților Sportive din Austria și cea din România

La marea manifestație sportivă Viena, la 15. Iulie, 20.000 de sportivi s'au adunat, pentru a demonstra solidaritatea elementului german și naționalist.

E bine să se știe la noi, că a societăți nu primesc membri jidani pe lângă atletica lor mai dezvoltă conștiință naționalistă-antisemită.

Oare cu așa zisa FSSR, a noastră care are o sumedenie de societăți vite drept membre federalizate, — vom putea ajunge să imităm pe cei din Viena?

Nicicând!

Motivul este simplu și evident: noi numai Footballul este sport. Alte ramuri sunt inexistente sau glijate.

Acolo membri contribuie la marea săliilor de gimnastică, la câștigă prin football, iar sumele drept cotizație se folosesc pentru scopuri.

Câte odată, și pentru chefori nice.

ABONAMENT

pentru

VOINTA POPORULUI

se pot face în Arad la

1. Administrație
Str. Eminescu 17. etaj
2. Bibliotecă Diecezană
3. Bibliotecă Concordia
4. Bibliotecă Martin

Cereți chitanțe provăzute cu sigilul

SE ZICE:

Că un funcționar fusese destituit fiindcă furase din banii publici. Șeful lui însă a primit un ordin să-l reprimească în serviciu și să-i croiască o altă pedeapsă mai mică fiindcă pentru suma furată nu poate fi destituit, fiind prea mică pentru așa ceva.

Întrebăm deci și noi împreună cu „șefii” pe d-nii miniștrii să ne spună cât poate fura un funcționar fără ca să fie destituit și cât pentru că să fie destituit, să ne putem face bilanțul, cum ne vine mai bine la socoteală?

Că domniile învățători, preoți și notarul din comuna Căpșor, Alexă, români cu toții, își fac cinste să se învântească în birtul ovreului Klein, când în aceea comună sunt trei prăvălii românești și o cooperativă. Jupânul Klein, cumpărând prăvălia dela un creștin mai bine de un an vinde beuturi fără brevete. Atragem atențiunea d-ilor, financiare.

Că ministrul școalelor a revenit și retras ordinul ca elevii dela școalele minoritare să fie siliți a vorbi în (3) trei zile din săptămână în timpul recreației numai românește. Foarte bine! În schimb noi pretindem ca acelor români, cari unul cu altul, sau cu un străin, care știu românește vorbesc altă limbă decât cea românească să li se taie vârful nasului, să-i mănânce rușinea.

Că Fondul Religionar din Bucovina, adică sfinții biserici, adică noi românii, statul românesc, a fost păgubit cu peste 200.000.000, două sute milioane de ticăloși conducători ai bisericilor din Bucovina, cari stau în nemijlocita apropiere și chiar la ordinul Metropolitului Cotlarciuc, prin încheierea de contracte oneroase false cu diferite firme jidovești pentru exploatarea pădurilor — domenii forestiere ale aceluși fond religios. Acei criminali trebuie spânzurați, căci anatema Săcrației Sale a Preabunului nostru Păstărie, sau cel puțin a întregului neam românesc va cădea asupra capului lor.

Că Metropolitul Cotlarciuc a conferit distincții și ranguri la oameni cerțați cu morala, trecând cu vederea bărbați cinstiți și cu pregătire serioasă. Întrebăm: să fie acest domn Metropolit atât de păcătos? și dacă da, până când mai mănâncă seculul ce nu i se cuvine?

Că Ministrul școalelor a dat ordin ca toți elevii de liceu să poarte de acum înainte uniformă. Nu șim la ce bun, dar dacă totuși se va pretinde lucrul acesta cu orice preț, atunci noi am fi de părerea că acea uniformă nu poate fi alta decât a celui din urmă port național. Ne vor auzi și surzii?

Că în fabrica de uzine și muniții a jidanului Weisz Manfred de pe insula Csepel, lângă Budapesta, au explodat câteva zeci de mii de kgr. praf de pușcă și fiindcă paguba este mare și în materie de război și s'au și spart o mulțime nenunțate de ferestrii dela casele din apropiere a orașului Budapesta, jidanii au născocit că nenorocirea s'au întâmplat în urma bombelor aruncate de avioanele dușmane și noi perică vedem că mâine poimâne vor urla ziarele jidovești, că avioanele au fost tocmai românești. Ce bine ne-ar părea să fi fost înădvăr avioane și încă românești.

Că la cinematograful „Victoria” din Vaslui, proprietatea a doi jidani, (dintre care unul botezat) și a unui român, biletele de spectacol nu se mai rup la intrare, ci se vind din nou, în modul acesta statul fiind frustrat cu însemnate sume de bani ce-i s'ar cuveni ca taxe. Autoritățile nu știu nimic?

Că banul nostru, valoarea Leului a început să crească încă înainte de alegeri la svonul numai că vor candida și conducătorii LANC. Și în adevăr azi când avem 10 deputați în Parlament, se ridică Leul tot mai mult, fiindcă lumea știe că acum există în România-Mare o organizație puternică națională creștină deamă de încrederea deplină a altor țări și popoare și care organizație singură poate garanta asanarea financiară și înflorirea neamului și țării românești.

Exploatarea aurului și nimicirea unui ținut românesc

Brad, 27 Aug.

Cine a călătorit vreodată prin ținutul bogat în aur al Bradului, a rămas mirat de apa murdară a Crișului și de drumurile noroioase ale acestui centru românesc de veche tradiție și însemnătate.

Din aceasta California a Țării noastre se scot an de an zeci de kg de aur, îngotându-se fericiții proprietari ai Societății de exploatare și ruinând populația alor câteva saie, așezate din nefericire dealungul Crișului Alb, în aceasta regiune auriferă.

Bogăția solului ar trebui în mod firesc, să însemne în același timp un izvor de prosperare și bunăstare a populației locuitoare, o dezvoltare a orașului Brad, o stare economică, socială și culturală înaintată sub toate raporturile vieții. Muncitorul minier, înțat încă la etatea copilăriei în adâncimile pământului, după un scurt timp de muncă istovitoare, iese ruinat trupest, sărac și bolnav la vârsta înaintată. Pensii, ajutoare pentru creșterea familiei, aprovizionare ieftină, asistență socială, etc. nu intră în calcul bugetului alor „12 Apostoli”.

Gospodăria țărânului din ținutul minier al Bradului, e tot ce se înălțasează mai lipsit și sărac.

Ori, dacă profilul populației pe urma exploatarei bogate de aur este nul, cu atât mai mare este dauna și ruina economică, provenită din scoaterea aurului.

O cantitate enormă de zeci de vagoane de piatră din mină se sfarmă ziinic aruncându-se din Uzinele dela Gurabarza, în alvia râului Crișul Alb.

Otrăvirea apei cu materii dăunătoare; înălțarea alviei, inundarea peste pământuri și nimicirea ori cărei producțiuni a pământului, înseamnă o adevărată plagă a ținutului.

Legile pentru întrebuintarea apei sunt disconsiderate, hotărârile judecătorești neexecutate, pagubele oamenilor nălate în seamă, pentru că Societatea „Mica — 12 Apostoli” știe să ungă și toțile politice, nu numai ale mașinilor, știe cum să amortească pe cutare priapre or sau de uat dela „putere”, chemat să apere interesele vitale ale populației păgubite și ruinate.

Inundațiile recente, au dus însă la complicații nimicire a Bradului și împrejurimii.

Recolta nimicită, casele și proprietățile distruse și ori ce nizuință de refacere sau dezvoltare, periclitată.

O acțiune vie și hotărâtă pentru salvarea ținutului s'a început din partea locuitorilor, contra societății „Mica” pentru exploatarea aurului.

Din inițiativa dlui dr. Dante Gherman, avocat și profesor în Arad, s'a ridicat în publicitate un protest comun în contra abuzului Societății miniere, înaintând proces de desdaunare în numele alor 20 comune de pe Valea Crișului Alb și pentru redarea ținutului destinației sale economice, prin scutirea lui de materii otrăvitoare piatră sfarmată de mină, nămol etc.

Credem că toată suflarea de bine și neinteresată din părțile noastre, va fi alături de această acțiune de interes obșesc și de viitor al ținutului nostru.

Crișanul

Noua organizație L. A. N. C.

Chisindia (jud. Arad)

Președinte Iustin Herra, vicepreș. I. Ioan Faur, vpreș. II Ioan Mazera, secretar Adam Cornea, casier Teodor Mercea. Membrii în comitet: Teodor Gârnea, Ioan Cornea, Ioan Luca și Gh. Cârnați.

Localul organizației va fi la Ioan Cornea secretar.

Și cu această ocaziune amintim că organizația s'a comandat și un drapel pentru care singura d-na Herra a dat 500 Lei. Fapta nobilă vorbește de sine.

Afaceri cu loturile de case

De curând au fost împroprietăți cu loturi de case funcționarii de stat și alte categorii de îndreptățiți.

Aceasta măsură dreaptă de a veni în ajutorul slujbașilor statului, cât și în interesul dezvoltării orașului nostru în direcția Aradului Nou, a dat prilej unor indivizi pentru afaceri și speculă.

Comisiunea de împroprietăre a cedat din terenul rezervat împroprietăreii funcționarilor, 2 jugh. cadastrale, pentru clubul sportiv „Olimpia” din Micălaca.

Deși a fost greșală a se acorda acest teren unei societăți sportive din Micălaca, acolo, unde orașul trebuie să se extindă prin edificări, mai obvine și specula la mijloc.

Un oarecare om de afaceri V. Muntean, a făcut o tranșă pe sub mână cu societatea sportivă împroprietărită, cedând acesteia un teren pentru scopuri sportive în Micălaca, de o valoare redusă și primind în schimb terenul dat societății „Olimpia” în Arad.

Ministeriul de agricultură, în bună credință, ba poate și indus în eroare, de cei interesați a aprobat schimbul și astfel ne vedem în fața unei afaceri necinstite de profit personal.

Proprietarul de schimb primind în schimb un teren de 20 de ori mai prețios, realizând prin partelare un câștig de milioane, iar funcționarii împroprietăriți cu mult îndărăptul terenului de afaceri.

Cazul s'a reclamat organelor competente, cerându-se împiedecerea acestei afaceri clandestine cu terenul orașului, expropriat în interes public și nu pentru samsaric și îmbogățirea ilegală alor câțiva șmecheri, cari se învârt și caută să profite de toate nevoile.

Vom ține în curent opinia publică, cu mersul acestei „afaceri”.

Mai mulți funcționari.

Reforma agrară în paguba elementului românesc

Suntem informați, că jidanul David Grünbaum, care are 438 jughere pământ arabil în comuna Șoșdea, Fizeș și Moritfeld, a fost expropriat și prin intervenția coizilor de topor din partidul liberal, i a succes să-și recâștige moșia întreagă.

Totatunci s'au expropriat și 60 jugh. dela preotul român din Șoșdea, care are 3 copii la școală. Și preotul a încercat să-și recapete pământul, dar fără succes. A rămas expropriat.

Iată un exemplu cum s'au făcut exproprierile în paguba românilor, de către partidele politice.

Asigurăm pe frații noștri din Șoșdea că Liga, când va veni la putere, va expropria fără excepție pe toți jidanii, iar loturile celor îndreptățiți la împroprietăre vor fi mărite, pentru că Liga are de unde să împartă pământ, țăranilor, cari la nevoie vor apăra țara în contra dușmanilor din afară.

România să fie a Românilor!

Din comuna Beba-veche (Bănat) primim o plângere a unui fruntaș și bun român, că a înaintat încă de mult o rugare Venerabilului Consistor din Arad să intervie să se închidă birtul care este în imediata apropiere și în fața bisericii și a școlii, dar pe semne se vede că doarme chestia, ori mai bine zis, dorm cei chemați să rezolve acea chestiune. În adevăr este revoltă tor că respectivele noastre autorități competente își uită cu totul de o simplă dăorință, care însă are foarte mare însemnătate în ce privește demoralizarea credincioșilor noștri și a copiilor de școală, cari nici în sfânta biserică și școală, nu pot fi scutiți de urielele celor otrăviți cu veninul primit dela jupânul Ijig pe bani scumpi.

Cazuri la fel avem în Curtici, Almaș, etc. Ei bine, noi credem că dacă birtașii ar fi români, li s'ar fi închis deja de mult cărciumile, așa însă... fie siguri — spre rușinea autorităților competente și cari ar trebui să intervină energic în aceste chestiuni — că le vom închide noi dacă altfel nu, cu forța.

Stiride totfelul

— Dorința noastră este ca la alegerile comunale municipale din Arad să se unească toți Românii să formeze un bloc național românesc, să avem o singură listă românească și suntem siguri că va reuși, precum a reușit o asemenea listă în Târnova, unde Românii sunt în minoritate dar strâns uniți și n'a reușit în Deva, fiindcă deși sunt în majoritate au fost împărțiți în partide și au avut mai multe liste. Dacă însă spre durerea noastră, nu se va putea ajunge la o înțelegere a tuturor Românilor, atunci și organizația noastră LANC va avea lista ei separată și în cazul acesta rugăm pe toți Românii de bine și creștini să voteze cu lista LANC.

— Comunicatele oficiale ale Marelui Consiliu dela Iași, sosindu-ne târziu, — le vom publica în Nr. viitor.

— Energicul domn prefect de poliție din localitate a interzis să se mai danseze în cafelele și alte localități publice afară de bar. Foarte bine! I se cuvine toată lauda pentru acest lucru care a fost primit cu simpatie din partea publicului afară de cei păcătoși, cari nu se sfiesc să se folosească de orice mijloace și orice ocaziune pentru a propaga imoralitatea, la cât privește ordinul, ca muzicele să cânte cel puțin 50 procente cântece românești, în localurile publice, trebuie să o spunem, că nu se respectă nici acum și în cazul acesta rugăm pe dl Prefect să interzică peste tot — din pedeapsă — să nu se mai cânte vre-o 10—20 de zile numai românește, ca să știe acești obraznici că suntem în țara românească, în care vom fi nu peste mult noi românii stăpâni.

Dacă s'ar face datorința și celelalte autorități ca dl maior Muțiu, prefect de poliție, n'am fi expuși la durerea ce ne a cauzat-o nu de mult un bun prieten, care nu fusese de ani de zile în Arad și care ne mustra spunându-ne „observ că Aradul în ce privește romanizarea stă cu mult mai rău decât atunci, când l'am părăsit.” Auziți onorate autorități!!

— În 14 cor. și-a serbat cununia dl Ol. Hanciu, funcționar la Administrația Financiară cu dsoara Ecaterina Tanascu. Dorim tinerei părechi o viață îndelungată și plină de fericiri.

— Studenteșca română creștină din Chișoda, a aranjat în seara de 16 August 1926 (a doua seară de rugă) o petrecere împreună cu dans, la care luat parte un frumos public.

— 4 băieți de școală află locuință și vipt la o familie bună românească, în loc frumos și igienic. Arad, str. Oituz 32 (fosta Ilies).

O întrebare? Ce mama dracului de legături amicale vor fi existând între jidanul Epstein, schiorp, care a fost agent la siguranță, azi — se zice — multimilionar și oamenii din poliție, armată etc.

Știm că dl fost prefect de poliție Filotti a luat parte la botezul copilului lui Epstein, dar credem că el a făcut lucrul acela numai ca să și poată satisfice pofta de a mânca odată și bine o mâncare „cușer” și nimic mai mult, ori totuși au fost și alte cauze?

Cartea de aur a jidovimei. Cu ocazia aniversării a 25-a dela înființarea „Fondului național jidovesc”, comiteul din America a întocmit o „carte de aur”, în care se induc numele tuturor persoanelor, cari au făcut servicii neamului jidovesc.

În aceasta carte au fost induși la primul loc, cei șase președinți ai Statelor Unite din America, domniile: John Adams, Benjamin Harrison, Theodor Roosevelt, Wodrow Wilson, Warren G. Harding și Calvin Coolidge.

Ar fi bine, ca neamurile creștine să-și întocmească o „carte neagră”, pentru toți aceia, cari sunt trecuți în cartea de aur a jidanilor.

Licenț de fete No. 1 ortodox din Cernăuți. Se aduce la cunoștința elevilor și elevilor, că în urma deciziei ministeriale din 14 Iulie a. c., elevii claselor II—VIII cari au notă nesatisfăcătoare la trei obiecte de studii una din aceste medii fiind însă cel puțin 4,66, vor avea dreptul să depună examenul de corigență în Septembrie. respective dacă în cl. V—VIII, din cauza a trei medii anuale rele n-au fost admise la examenul de fine de an, vor depune examen integral în Sept.

Jidani și socialismul. Gazetă socialistă „Der Freistaat” din Bamberg, scrie la 25 Iulie 1919.

„... Una să observe cetățenii noștri jidani: Dacă astăzi s'ar desființa partidul socialist, care nu cunoaște deosebire de confesiune și rasă, atunci în Germania pogromurile vor fi la ordinea zilei. Jidanii să observe bine aceste semne ale vremii și să contribuie pentru întărirea partidului și al pressei social-democrate, în caz contrar își vor afla perirea.”

La noi în România-Mare, unde socialdemocrații nu au aflat terenul potrivit pentru „ideile” lor, — se îngrijeste partidul țărănesc cu dr. Lupu de apărarea jidanilor. În România, jidanii votează cu partidul „țărănesc.”

— Rog plătiți abonamentul!

POSTA ADMINISTRAȚIEI

Dr. Vasile Indricău, America, New-York, City. 445 East 19 th. Street.

Am primit cu mulțumită 2 dolari, abonament. Ziarul vi se va trimite. Rugăm prin aceasta să ne mai faceți abonamente și să indemnati pe acei care îl primesc, să ne trimită costul.

Dr. Gheorghe Cherciu, America, Detroit Mich. 2743, Wight Street. Am primit 1 dolar, abonament. Mulțumită. Repetăm rugarea de mai sus și față de Dvoastră.

România. Comitetul școlar jud. Arad.

No. 812—1926

Arad, 29 Iulie.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 9 Sept. 1926, la orele 10 a. m., se va ține licitație publică cu termen scurt în localul Prefecturii județului, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de reparații la edificiile școlare din comunele Macea, Semlac, Cicir și Șoimoș.

În baza devizelor verificate de Serviciul tehnic al județului Arad, spesele de reparație sunt: La Macea 671.012 L. la Semlac 600.000 Lei la Cicir 158.000 Lei și la Șoimoș 75.000 Lei.

Devizele, condițiunile și planurile relative la aceste lucrări, se pot vedea în biroul Comitetului școlar județean la Prefectura județului, camera 34, și la Comitetele școlare rurale din comunele respective în zilele de lucru între orele 10—13 din zi.

Ofertele se vor trimite separat de fiecare școală.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Legea contabilității publice (Art. 72—82) și condițiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice și cu oferte închise și sigilate pe cari concurenții le vor înainta Comitetului județean în ziua licitației ora 10.

Amatorii vor depune deodată cu oferta și o garanție de 6 la sută din valoarea lucrărilor în număr sau în efecte de stat.

Președinte :
Prefect, Boneu.

Secretar :
V. Spătaru.

Pește proaspăt și sare vânzare

In fiecare ană la

Gheorghe Dehelean
Arad, Piața Peștelui No. 19.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Casa de păstrare „Baia-de-Criș și jur” soc. pe acții în Baia-de-Criș

Convocare

Domnii acționari dela Cassa de păstrare „Baia-de-Criș și jur” societate pe acții, sunt invitați la

adunarea generală extraordinară

care se va ține la 19 Septembrie 1926 ora 15, la sediul societății din Baia-de-Criș, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deciderea urcării capitalului dela 212,500 la 500.000 Lei.
2. Schimbarea statutelor în acest sens.

On. acționari sau plenipotențaiilor acestora li-se atrage atențiunea asupra faptului, că conform § 33 din statute numai aceia își pot exercita dreptul de votare, cari își vor fi depus acțiunile împreună cu cupoanele nescadente încă, contra bon de predare, la cassa societății în Baia-de-Criș sau filiala Halmaj, la Banca Marmoreșch-Blank & Co. Arad, la Banca de păstrare Deva sau la Cassa fondului de pensiune a soc. Ruda 12 Apostoli Brad, și cari depuneri se vor justifica cu certificate, înainte de începerea adunării. Baia-de-Criș, la 12 August 1926.

Direcțiunea.

Pentru germani — Neuheim

Pentru români—Băile Lipova!

Izvoarele ferruginoase bogate în acid-carbonic și radium sunt predestinate să vindece cu succes:

1. Boalele Cordului și a vaselor sanghine, arterioscleroză, etc.
2. Boalele de femei (ginecologice) inflamațiuni cronice la ovar și adnexă.
3. Reumatism.
4. Neurasenie și boale nervoase.
5. Boalele organelor de digestiune și a sângelui (anemii, etc.)
6. Boalele rinichilor și a căilor urinare

Hotelurile și Băile sunt deschise dela 1 Mai până la 15 Octombrie.

Cereti prospecte!

Direcțiunea Băilor Lipova (lângă Arad.)

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale al dnei

Cristina Săbău

ARAD, Strada Gojdu Nrul 17.

Confecționează:

Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lingerie etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. Imprimațiuni de modele pe pânză. ooo

DIRECȚIUNEA UZINELOR DE GAZ A ORAȘULUI ARAD

Se află în situația plăcută, ca să servească On. public cu gaz de caloritate înaltă, cu al cărui ajutor putem, ca în timpul de pace, lumina ieftin, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scălda. Instalațiunile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

U Z I N E L E C O M U N A L E
SECTIA GAZ AERIAN: ARAD
Strada Muciu Scevoia 9, 11 și 13. — Telefon: 27, 25 și 16.

BIROUL UZINELOR
din strada Eminescu No. 4 stă la dispoziția On. public în ce privește comenzile etc.

Dela „Căminul Studentesc” al învățătorilor din județul Arad.

Condiții de primire.

În cămin se primesc elevi fără deosebire de naționalitate cari frecventează vre-o școală din Arad. Cererile de primire pentru anul școlar 1926—27 și pot înainta numai până la 10 Septembrie și are să fie provăzute cu: 1. Ultimul certificat școlar; 2. Extras de botez; 3. Certificat medical; 4. Buletin de revaccinare. — Rugările neimbrăte se vor respinge. — Numai până la 10 Septembrie se mai pot însinua și părinții elevilor din anul trecut, cari mai voacă a-și reține locul și pentru viitor.

Taxa de înscriere: 300.— Lei; taxa de întreținerea 1000 Lei anual și următoarele alimente: 120 kgr. făină de pâine, 30 kgr. făină nula, 100 kgr. cartofi; 10 kgr. fasole, 12 kgr. unsoare, 100 buc. ouă; 5 kgr. zahăr, 6 kgr. ceapă.

Copii de învățători solvesc aceiși taxa de înscriere și 7000 Lei anual.

Prospecte precum și alte informațiuni mai deaproape se primesc la Direcțiunea Căminului în Arad, Bulev. Carol I. Nr. 66.

Comitetul Administrativ.

No. 2856—1926. Judec. rurală Siria

Publicațiune de licitație

Pe baza deciziei judecătorei rurale Siria No. de mai sus, mișcătoarele secestrate în favorul lui Ioan Hektor domiciliat în Sandru, contra lui Nicolae S. kokan domiciliat în Siria, pentru suma de Lei 23500 capital și pentru spese stabilite până în prezent, se vor vinde la licitație publică în ziua de 30 August 1926 ora 10 a. m. la casa urmăritului în Siria și anume: 1 cal, o trăsură și diferite mobile și butoaie de prăvălie. Toate acestea prețuite în valoare de Lei 40.880.

Licitațiunea se va ține în baza §-ului 107 și 108 al legii execuționale.

Siria, la 13 August 1926.

Delegat judecătoresc
(Indescifrabil.)

UCENICI

se primesc imediat în atelierile de strungărie, lăcătușerie de mașini și instrumente. Se bucură de preferință cei din orașul și județul Arad. — A se anunța la

MAXIM VULCU
FABRICA DE MASINI
Arad, Strada Colonel Paullan 10 12

Stii Dumneata ce este PORZOL?

Porzolul este un preparat de sulfat de urăscă.

Cu Porzol se poate îmbiba în 5—10 minute sâmbanța pt. 1 jugh.

După îmbibarea cu Porzol nu mai trebuie uscată sâmbanța.

Din grâul îmbibat cu Porzol trebuie mai puțină sâmbanța.

Grâul îmbibat cu Porzol răsare mai curând.

Grâul îmbibat cu Porzol nu va avea tăciune.

Sâmbanța îmbibată cu Porzol, asigură o recoltă mai bogată.

20 deca Porzol ajunge pentru un jugher catastral.

Să îmbibăm orce sâmbanță cu Porzol

Expozitura:

Socletatea Com. Anonimă a Agricultorilor—Mezőgazdák ARAD

Succesorii Tipografiei Réthy, Arad.